

İKİLEMLER İÇİNDE İKİ KUŞAK: TÜRKİYE'DE YAŞAYAN VE YURTDIŞINA GÖÇ EDEN BİREYLERİN BAŞA ÇIKMA STİLLERİ VE PSİKOLOJİK DAYANIKLILIKLARININ Y VE Z KUŞAKLARI ÜZERİNDEN KARŞILAŞTIRILMASI

Çisem Timur¹, Berfin Gönen¹

¹Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Giriş: Göç, maddiyat, güvenlik ve refah arayışıyla gerçekleşen çok boyutlu bir olgudur. Özellikle yeni göç dalgasına katılan gençler sadece maddiyat değil, mutluluk ve özgürlük de aramakta, beklentileri oldukça yükselebilmektedir. Bu çalışma, günümüzün genç göçmenleri Y ve Z kuşaklarının sorunlarını ve memnuniyetlerini araştırmayı ve genç göçmenleri Türkiye'de yaşayan çağdaşlarıyla sorunlar, başa çıkma stilleri, depresyon ve psikolojik sağlık açısından karşılaştırmayı amaçlamaktadır.

Yöntemler: Bu karşılaştırmalı, nicel araştırmada 1981-1996 arasında doğanlar Y, 1997-2012 arasında doğanlar Z kuşağı olarak kabul edilmiştir. Göçmen veya Türkiye'de yaşayan, Y veya Z kuşağından toplam 180 katılımcı olasılıksız kartopu yöntemiyle seçilmiş olup veriler Google Forms aracılığıyla toplanmıştır. Sosyodemografik form, Başa Çıkma Stilleri Ölçeği-Kısa Formu; Kısa Beck Depresyon Ölçeği; Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeği kullanılmıştır. Amaç doğrultusunda betimsel istatistikler, one-way ANOVA, bağımsız örneklem t-testi uygulanmış, 2025/34 karar numarasıyla HMKÜ Etik Kurulunca onaylanmıştır.

Sonuçlar: Başa çıkmada; göçmenlik, kuşak, cinsiyet, gelir, psikolojik destek durumları arasında anlamlı fark saptanmazken eğitim düzeyinde fark saptanmıştır ($F(2,177)=3.069$, $p=0.049$). Lisansüstü bireyler ($M=2,85$) lise mezunlarından ($M=2,59$) anlamlı derecede yüksek başa çıkma skoruna sahiptir ($p=0.041$). En sık başa çıkma yöntemi madde kullanımıyken mizah ($p=0.036$), kabullenme ($p=0.021$), davranışsal ilgiyi kesme ($p=0.011$) ve planlama ($p=0.003$) altboyutlarında gruplar arasında fark vardır; Türkiye'dekiler daha çok mizah, göçmenler ise daha fazla kabullenme, davranışsal ilgiyi kesme ve planlama kullanmaktadır.

Türkiye'dekilerin depresyon skoru ($M=1.83$, $SD=0.61$) göçmenlerden ($M=1.57$, $SD=0.45$) yüksektir ($t(178)=3.226$, $p=0.001$). Gelir de fark yaratmaktadır ($F(3,176)=5.138$, $p=0.002$); borçlananlar ($M=2.02$, $SD=0.52$) yeterli geliri olanlara ($M=1.59$, $SD=0.51$, $p=0.013$) ve lüks harcama/birikim yapanlara ($M=1.52$, $SD=0.39$, $p=0.010$) göre daha depresiftir. Sağlıkta, kadınlar ($M=3.0399$, $SD=0.69744$) ve erkekler ($M=3.4220$, $SD=0.82134$) arasında fark vardır ($t(177)=3.277$, $p=0.001$); erkekler daha dayanıklıdır (Mean Diff=0.38216; Cohen's $d=0.515$). Psikolojik destek durumunda fark bulunmuş ($F(3,176)=8.580$, $p<0.001$); hiç destek almayanlar ($M=3.4045$, $SD=0.77520$), ikisini alanlardan ($M=2.7778$, $SD=0.54123$) anlamlı derecede daha sağlamdır ($p<0.001$). Katılımcıların %61,9'u en büyük sorunlarının "gelecek kaygısı/belirsizlik" olduğunu; %58,6'sı "ülke/dünya gündemleri", %40,9'u "iş/okul stresi" olduğunu belirtmiştir. Yurt dışındakilerin %20,2'si hayatından çok, %48,1'i çoğunlukla, %26,9'u kısmen memnunken; %2,9'u çoğunlukla memnun olmadığını, %1,9'u hiç memnun olmadığını bildirmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Bulgular, Y veya Z kuşağı olmak fark etmeksizin, sorunları benzer olsa bile Türkiye'de yaşamının gençler için daha stresli ve zorlayıcı olduğunu, göçle ilgili memnuniyetin yüksek, beklentilerin kısmen yerinde olduğunu göstermekte olup, Türkiye'deki maddi ve manevi koşullar gençlerin beklentilerini karşılamadıkça kuşaklardan bağımsız olarak göç dalgasının süreceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç, "y kuşağı", "z kuşağı", "başa çıkma stilleri", "psikolojik sağlık"